

Kommunrevisorerna granskar

UMEÅ KOMMUN – NÄMNDEN FÖR GRUNDLÄGGANDE IT-KAPACITETSTJÄNSTER

Grundläggande granskning 2018

1. Inledning och bakgrund

Revisorerna är kommunfullmäktiges organ för kontroll och ansvarsprövning av styrelser och nämnder. Revisorerna ska årligen granska verksamheten inom nämndernas verksamhetsområden i den omfattning som följer av god revisionsred. Enligt kommunallagen (12. kap 1 §) är revisionens uppgift att pröva om:

- ▶ Verksamheten sköts ändamålsenligt
- ▶ Verksamheten ur ekonomisk synvinkel sköts tillfredsställande
- ▶ Räkenskaperna är rättvisande
- ▶ Den interna kontrollen är tillräcklig

Revisorernas årliga granskning består av såväl en grundläggande granskning som av ett antal fördjupade granskningar. Den grundläggande granskningen är den löpande granskning som varje år genomförs avseende styrelse och nämnder, och består av tre delar:

- ▶ granskning av delårsrapport och årsredovisning
- ▶ granskning av måluppfyllelse
- ▶ granskning av intern styrning och kontroll

Den grundläggande granskningen är till sin karaktär en fortlöpande insamling av fakta och iakttagelser. Granskningen ska ge underlag för att bedöma styrelsens och nämndernas styrning, uppföljning och kontroll, säkerhet i redovisningssystem och rutiner samt måluppfyllelse, för att kunna uttala sig i ansvarsfrågan. Den grundläggande granskningen kommer att fortgå fram till revisionens slutliga bedömningar i revisionsberättelsen rörande 2018.

1.1 Syfte och revisionsfråga

Det övergripande syftet med den grundläggande granskningen är att utgöra grund för revisorernas bedömning om styrelse och nämnder har skapat förutsättningar för tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

1.2 Avgränsningar

Den grundläggande granskningen avser år 2018. Den del av den grundläggande granskningen som avser delårsbokslut och årsbokslut redovisas i särskilda granskningsrapporter. I de bedömningar som görs i denna rapport har endast de resultat och de prognoser som redovisas i samband med nämndens delårsrapport (T2) beaktats. För en samlad bedömning av årets resultat, se revisionsberättelse och revisionsredogörelse för 2018.

1.3 Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens slutsatser och bedömningar. I denna granskning utgörs revisionskriterierna av:

- ▶ Kommunallagen

- ▶ Budget och uppdragsplaner 2018
- ▶ Nämndernas reglementen

1.4 Ansvarig nämnd

Iakttagelserna i denna rapport avser nämnden för grundläggande IT-kapacitetstjänster.

1.5 Genomförande

Granskningen har genomförts i form av dokumentstudier i syfte att inhämta information om den bedrivna verksamheten och därmed, som del, utgöra grund för revisorernas bedömning av om nämndens styrning och uppföljning mot fullmäktiges mål.

Vi har i vår granskning utgått från nämndens beslut såsom de framgår av protokoll, rapportering och ev. styrdokument. Dessa dokument har utgjort en grund för revisorernas bedömning av nämndens styrning och uppföljning mot fullmäktiges mål.

Rapporten har skickats för faktakontroll till nämndens presidium och relevanta tjänstepersoner inom förvaltningen.

1.6 Begreppsförklaringar

Nedan följer en förklaring av de begrepp som revisorerna använder vid sin bedömning:

- ▶ Bristfällig – Omedelbara förstärkningar krävs
- ▶ Tillräcklig – Behov av förstärkningar föreligger
- ▶ Ändamålsenlig – God följsamhet inom området
- ▶ Tillfredsställande – Mycket god följsamhet inom området

2. Övergripande styrdokument

2.1 Reglemente

Ett reglemente för Umeå, Vännäs och Skellefteå kommuners gemensamma nämnd för grundläggande IT-kapacitetstjänster (IT-nämnden) finns framtaget. Av det reglemente vi tagit del av framgår inte från vilket datum reglementet gäller.

Av reglementet framgår den gemensamma nämndens ansvar för lagring virtualisering och backup för kommunernas IT-verksamhet. Utöver vad som följer av lag ska nämnden se till verksamheten bedrivs i enligt med reglementet samt det samverkansavtal som träffats mellan kommunerna. Nämnden ansvarar även för att verksamheten bedrivs inom de ekonomiska ramar som beviljats för nämndens verksamhet.

Nämnden ska rapportera till respektive kommunfullmäktige i de samverkande kommunerna hur verksamheten utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är genom upprättande av delårsrapporter och rapport i samband med årsredovisningen.

I reglementet framgår även bestämmelser rörande sammanträden, ersättarnas tjänstgöring, anmälan av förhinder, kallelse, ersättare för ordförande, justering och anslag av protokoll, reservation mot beslut, delgivning, undertecknande av handling samt arvoden.

2.2 Samverkansavtal/överenskommelse

Avtal om samverkan i gemensam nämnd avseende gemensam IT infrastruktur mellan Umeå, Vännäs och Skellefteå kommuner finns framtaget. Det avtal vi tagit del av är odaterat men är enligt uppgift det aktuella avtalet. Umeå är värdkommun för den gemensamma nämnden vilken även ingår i Umeå kommuns organisation.

Avsikten med den gemensamma nämnden är:

- En för alla parter kostnadseffektiv IT-drift
- Optimalt användande av resurser och kompetens
- Säkerställa hög kvalitet i levererade tjänster

Den gemensamma nämnden ansvarar för verksamheten IT-drift. Rutiner, förutsättningar och gränsdragningslistor för samarbetet upprättas av Umeå kommun (värdkommun) i samarbete med Skellefteå och Vännäs kommuner.

Umeå kommun ansvarar för att upphandla och handa den infrastruktur som används av nämnden. Umeå kommun ska enligt avtal vara huvudman och äga datahallar, inventarier och licenser för aktuell IT-infrastruktur om inte annat överenskommit. Vidare ansvarar Umeå kommuns förvaltning för beredning av ärenden, verkställighet av nämndens beslut, arkivering av tillhörande handlingar samt att planera och administrera den verksamhet som nämnden ansvarar för.

Kommunerna utser vardera 2 ledamöter och 2 ersättare, varje kommun ansvarar själv för samtliga kostnader för förtroendevalda i nämnden.

Kostnadsfördelningen för verksamheten fördelas enligt procentuell beräkning utifrån nyttjande av den gemensamma IT infrastrukturen.

3. Intern kontroll

lakttagelser

Nämnden har inte någon dokumenterad riskanalys och har inte heller någon fastställd internkontrollplan för verksamheten.

Bedömning

Vi bedömer att nämnden har en bristfällig struktur för intern kontroll. Nämnden saknar både en fastställd riskanalys och internkontrollplan. Vi har inte heller kunnat se att nämnden på annat sätt hanterat frågor kopplade till intern kontroll.

4. Målstyrning

lakttagelser

Under 2018 har nämnden sammanträtt vid två tillfällen. Vi har tagit del av en presentation av verksamhetsåret 2017 (odaterad) där det framgår att samarbetet mellan kommunerna fungerar väl samt kortfattad information om verksamheten under året.

Vi noterar att nämnden inte upprättat någon delårsrapport samt rapport i samband med årsbokslutet där det framgår hur verksamheten utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är, i enlighet med reglemente och samverkansavtal.

Nämnden har i samband med sammanträdena fått muntlig information från Umeå kommuns IT-chef om nuläget i verksamheten.

Bedömning

Vi bedömer att nämndens målstyrning är bristfällig. Enligt reglemente och samverkansavtal finns inget krav på nämnden att bryta ned och konkretisera de mål som fullmäktige fastställt, det är istället reglemente och samverkansavtal som är styrande för nämnden. Nämnden ska dock rapportera hur verksamheten utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är genom upprättande av delårsrapport och rapport i samband med årsredovisning, vilket nämnden inte har gjort. Målstyrningen bedöms därför kunna utvecklas vad gäller rapportering och uppföljning.

5. Ekonomi

lakttagelser

Enligt avtal sker kostnadsfördelningen mellan kommunerna enligt procentuell beräkning utifrån nyttjande av den gemensamma IT-infrastrukturen. Kommunerna ska avsätta en årlig summa i sin budget som motsvarar de totala faktiska kostnaderna för verksamheten för respektive kommun. När budgeten fastställs ska de beräknade faktiska kostnaderna ligga till grund för fördelningen. Slutlig reglering av faktiska kostnader från varje deltagande kommun för ett visst år ska ske per den 31 december.

Budget för 2018 fastställdes på sammanträdet 2017-11-14, § 5. Budgeten för 2018 uppgick till 12,2 mkr, fördelat enligt följande:

Umeå kommun - 6,6 mkr

Skellefteå kommun - 4,9 mkr

Vännäs kommun - 0,8 mkr

Vi noterar även här att nämnden inte upprättat någon delårsrapport samt rapport i samband med årsbokslutet där det framgår hur verksamheten utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är, i enlighet med reglemente och samverkansavtal.

Vidare noterar vi att fastställande av bokslut 2017 gjordes av nämnden på deras sammanträde den 23 maj 2018, dvs. efter att fullmäktige behandlat årsbokslut och årsredovisning.

Bedömning

Vi bedömer att nämndens ekonomistyrning är bristfällig utifrån vad som framkommit av denna översiktliga granskning. Med anledning av att den grundläggande granskningen är översiktlig görs bedömningen med begränsad säkerhet.